

POWIATOWA STACJA SANITARNO- EPIDEMIOLOGICZNA W DZIERŻONIOWIE

ul. Ignacego Krasickiego 36, 58-200 Dzierżonów, e-mail:
psse.dzierzonow@sanepid.gov.pl,

www.gov.pl/web/psse-dzierzonow

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU DZIERŻONIOWSKIEGO ZA 2023 ROK

Dzierżonów, luty 2024 r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Sekcja Epidemiologii	4
1.1 Nadzór nad placówkami ochrony zdrowia.....	4
1.2 Choroby zakaźne.....	4
1.3 Nadzór nad szczepieniami ochronnymi w ramach PSO.....	6
2. Sekcja Higieny Komunalnej.....	7
2.1 Ocena jakości wody do spożycia przez ludzi.....	7
2.2 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej w tym kąpielisk	8
2.3 Baseny kryte, odkryte, hotelowe i rehabilitacyjne oraz kąpielisko miejskie	9
2.4 Legionella	10
2.5 Wnioski/skargi w sekcji Higieny Komunalnej	10
3. Sekcja Higieny Pracy	10
3.1 Warunki sanitarno-higieniczne środowisk pracy	11
3.2 Produkty biobójcze Pracownicy	11
3.3 Produkty kosmetyczne	11
3.5 Choroby zawodowe.....	12
4. Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia.....	12
4.3.1 Interwencje programowe.....	13
4.3.2 Interwencje nieprogramowe	14
5. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności	14

Wstęp

Przedstawiona ocena stanu bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu dzierzoniowskiego to dokument, który informuje o wykonywanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Dzierżoniowie zadaniach, jak i o podejmowanych działaniach, które przyczyniają się do zapewnienia mieszkańcom powiatu dzierzoniowskiego bezpieczeństwa sanitarno-higienicznego.

Głównym zamierzeniem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie jest ochrona zdrowia i życia mieszkańców powiatu dzierzoniowskiego poprzez profesjonalną działalność edukacyjną oraz zapewnienie wysokiego poziomu jakości i rzetelności wykonywanych czynności kontrolnych. Dbanie o zdrowie przez Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej to również przeciwdziałanie powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych jak i zakaźnych.

Działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie wynikają przede wszystkim z zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. 2023 poz. 338 z późn. zm.). Natomiast zadania realizowane są w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, plany pracy oraz poprzez wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, jak i wytyczne Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w okresie od 01 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku przeprowadzali kontrole i wizytacje, a także zajmowali się wywiadami epidemiologicznymi. Podejmowane działania wynikające z zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego przynoszą oczekiwane efekty. Prowadzono skuteczny nadzór w zakresie chorób zakaźnych stanowiących zagrożenie zdrowia mieszkańców, nadzorowano stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny obiektów i terenów użyteczności publicznej, zakładów pracy, zakładów produkcyjnych, wprowadzających do obrotu środki spożywcze, substancje dodatkowe, dozwolone substancje pomagające w przetwarzaniu żywności, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia, środkami transportu osobistego oraz placówkami oświatowo-wychowawczymi i opiekuńczo-wychowawczymi. Podejmowano również skuteczne działania w przypadkach informacji o zagrożeniach uzyskanych z prowadzonych systemów monitorowania, informacji przekazanych przez obywateli, inne instytucje oraz na podstawie własnych działań nadzorowych.

1. Sekcja Epidemiologii

W zakresie bezpieczeństwa obywateli powiatu dzierżoniowskiego Sekcja Epidemiologii działa w trzech zakresach: nadzoruje stan higieniczno-sanitarny podmiotów leczniczych, sprawuje nadzór nad szczepieniami ochronnymi w ramach PSO oraz prowadzi działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną poprzez przeprowadzanie dochodzeń epidemicznych w zakresie chorób zakaźnych.

1.1 Nadzór nad placówkami ochrony zdrowia

Celem nadzoru nad placówkami ochrony zdrowia w 2023 roku była między innymi:

- ✓ ocena opracowania i stosowania procedur dezynfekcyjnych i sterylizacyjnych, mających na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.
- ✓ ocena postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania;
- ✓ ocena bieżącego stanu sanitarno-technicznego;
- ✓ postępowanie z bielizną brudną i czystą.

Na terenie pow. dzierżoniowskiego **działają 183 podmioty lecznicze**. W 2023 roku **skontrolowano 104 obiekty (106 kontroli)**. Wydano 2 decyzje merytoryczne (prolongujące termin wykonania zaleceń). Stan higieniczno- sanitarny w podmiotach wykonujących działalność leczniczą kontrolowanych w 2023 roku w większości nie budzi zastrzeżeń. Nie stwierdzono uchybień w stosowaniu i postępowaniu ze środkami dezynfekcyjnymi, z odpadami medycznymi. Wydawano zalecenia najczęściej dotyczące sposobu kontroli skuteczności przeprowadzania procesu sterylizacji, przeglądu klimatyzacji i wentylacji mechanicznej. Okresowe przeglądy wentylacji mechanicznej pozwalają uniknąć nadmiernego nagromadzenia zanieczyszczeń wewnątrz instalacji, które mogą sprzyjać rozwojowi bakterii, grzybów i wielu różnych drobnoustrojów. Ryzyko to potęguje obecność klimatyzacji, która generuje wilgotne środowisko w przewodach. Podczas kontroli w podmiotach leczniczych informowano o obowiązku wykonywania pomiaru radonu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - art. 23 ustawy Prawo Atomowe (Dz. U. z 2021 r., poz. 1941 z późn. zm.).

1.2 Choroby zakaźne

W 2023 r. **zarejestrowano łącznie 1667 przypadków chorób zakaźnych**, w tym 980 przypadków COVID-19, natomiast w 2022 r. zarejestrowano 5081 przypadków, w tym 4443 przypadki COVID-19. Przy ścisłej współpracy z lekarzami weterynarii zarejestrowano **41 przypadków pokąsań ludzi przez zwierzęta** (pies, kot, koń) – zwierzęta w większości przypadków poddane były obserwacji, w 2 przypadkach konieczne było szczepienie ludzi przeciwko wścieklicznie. W roku 2023 nastąpił znaczny wzrost zachorowań na **plonicę** – **100** przypadków w 2023 r. a tylko 14 przypadków w 2022 r. Jeśli chodzi **wirusowe zakażenia jelitowe** zaobserwowano znaczny spadek z 240 do **66** przypadków, w tym zachorowania na **rotawirusy** spadek ze 116 do **14** i adekwatnie ten sam trend zaobserwowano w **wirusowych zakażeniach jelitowych u dzieci do lat 2** spadek z 87 przypadków w roku 2022 do **22** przypadków w roku 2023. Natomiast jeśli chodzi o zachorowania na **ospę wietrzną** zaobserwowano taki sam poziom **157** przypadków roku 2023 a 164 w 2022 r. W lipcu 2023 r. odnotowano **1** przypadek **legionelozy** (bez powiązań z ogniskiem z Rzeszowa). Nie zarejestrowano ognisk epidemicznych w ośrodkach dla cudzoziemców wśród uchodźców z Ukrainy, tylko pojedyncze zachorowania.

Szczegółowy wykaz przypadków zachorowań na choroby zakaźne w 2023 roku :

Jednostka chorobowa	Liczba przypadków	
salmonellozy	14 salmonellozowe zatrucia pokarmowe	
inne bakteryjne zakażenia jelitowe	37 wywołane przez Clostridium difficile	1 wywołane przez Yersinia enterocolitica 1 posocznica
inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	2	
wirusowe zakażenia jelitowe	66: Rotawirusy – 14 Norowirusy – 0 nie określone – 52	(w tym: 22 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych u dzieci do lat 2)
biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	70 (w tym: 8 przypadków u dzieci do lat 2)	
Listerioza	2	
krztusiec	3	
płonica	100	
róża	2	
legionelloza (choroba legionistów)	1	
kiła	2 kiła wczesna	4 kiła nie określona
rzeżączka	2	
choroby przenoszonej drogą płciową przez Chlamydie	2	
borelioza	20 (w tym: 3 przypadki neuroboreliozy)	
pokąsania przez zwierzęta	41 (w 2 przypadkach podjęto szczepienia)	
KZM - kleszczowe zapalenie mózgu	2	
wirusowego zapalenie opon mózgowych (inne określone i nie określone),	0	
ospa wietrzna,	157	
wirusowe zapalenie wątroby typu B- przewlekłe i BNO	7	
wirusowe zapalenie wątroby typu C- przewlekłe i BNO	6	
nowo wykrytego zakażenie HIV	4	
świnka	2	
choroby wywołanej przez Streptococcus pneumoniae inwazyjnej	8 posocznic	
posocznica wywołana przez Haemophilus infuenze	1	
bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	
zapalenie opon mózgowych inne i nie określone	1	
grypa	4	
zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	980 i 15 możliwych	
zakażenia RSV	4 (w tym: 1 przypadek u dzieci do lat 2)	
grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym	98	

1.3 Nadzór nad szczepieniami ochronnymi w ramach PSO

Pod nadzorem Sekcji Epidemiologii na terenie pow. dzierzoniowskiego są **23 punkty szczepień**. W 2023 roku przeprowadzono **kontrolę w 22 punktach** szczepień. Nie zanotowano przerwania łańcucha chłodniczego przy postępowaniu z preparatami szczepionkowymi oraz nie odnotowano Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego.

Przyjęto 11 204 preparaty szczepionkowe a wydano do POZ-ów 10 232 preparaty. Od dnia 01.06.2023 r. w wykazie zalecanych szczepień ochronnych finansowanych przez MZ znalazło się **szczepienie przeciw HPV** (ludzki wirus brodawczaka) dla dziewcząt i chłopców w wieku 12, 13 lat w schemacie 2-dawkowym. Tutejsza Stacja ma na stanie preparaty do realizacji tego szczepienia tj.: Gardasil 9 oraz Cervarix. Do realizacji **szczepień przeciw HPV** zgłosiło się 6 POZ. W ubiegłym roku zaszczepiono 367 dziewcząt i chłopców na 1735, co stanowi **21,2% populacji**.

Realizacja szczepień na nadzorowanym terenie odbywa się zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymuje się na wysokim poziomie (**powyżej 90%**). Zaległości w szczepieniach wynikają z migracji, przeciwwskazań lekarskich i stale narastającego zjawiska tzw. „rodziców opornych”, którzy rezygnują ze szczepień swoich dzieci. W 2023 r. zarejestrowano 68 dzieci (61 rodziców) uchylających się od szczepień ochronnych. Biorąc pod uwagę liczbę dzieci i młodzieży objętych nadzorem w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych – 15 604, liczba osób uchylających się od szczepień stanowi 0,43% ogółu. Próg odporności zbiorowiskowej jest definiowany jako odsetek osób uodpornionych w populacji, po osiągnięciu którego liczba nowych zakażonych zaczyna się zmniejszać, zwykle wymaga 90-95% populacji odpornej. Jednak procentowy wskaźnik osób zaszczepionych ma różną wartość w zależności od choroby. W przypadku:

- odry taki „próg bezpieczeństwa” wynosi aż 95%, w pow. dzierzoniowskim 95,8%,
- dla krztuśca szacowany jest na 92-94%, w pow. dzierzoniowskim 97,5 %,
- błonicy na 83-86%, w pow. dzierzoniowskim 97,8 %,
- różyczki na 83-86%, w pow. dzierzoniowskim 95,8 %,
- świnki na 75-86% , w pow. dzierzoniowskim 95,8 %.

W związku z pismem Kierownika Krajowego Ośrodka ds. Grypy w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego PZH - Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie **o pozyskiwanie materiału klinicznego do badań w kierunku grypy od lekarzy pierwszego kontaktu**, Sekcja Epidemiologii nawiązała **współpracę z 3 Przychodniami**. Stosowane obecnie testy kasetkowe dają natychmiastowy wynik, ale pozbawiają Krajowy Ośrodek ds. Grypy dostępu do wirusa, gdyż stosowane w ww. testach bufory uniemożliwiają przeprowadzenie jakichkolwiek dalszych analiz. Sekcja Epidemiologii przekazała do WSSE we Wrocławiu **6 próbek (zawierających żywego wirusa)**. Badania pozyskanych próbek (zawierających żywego wirusa) umożliwia wykrycie szczepów o potencjale pandemicznym oraz stanowić będą podstawę do określenia składu szczepionki p/grypie na kolejny sezon epidemiczny. Wirusy te zostaną przekazane do WHO Collaborating Centre w Londynie.

2. Sekcja Higieny Komunalnej

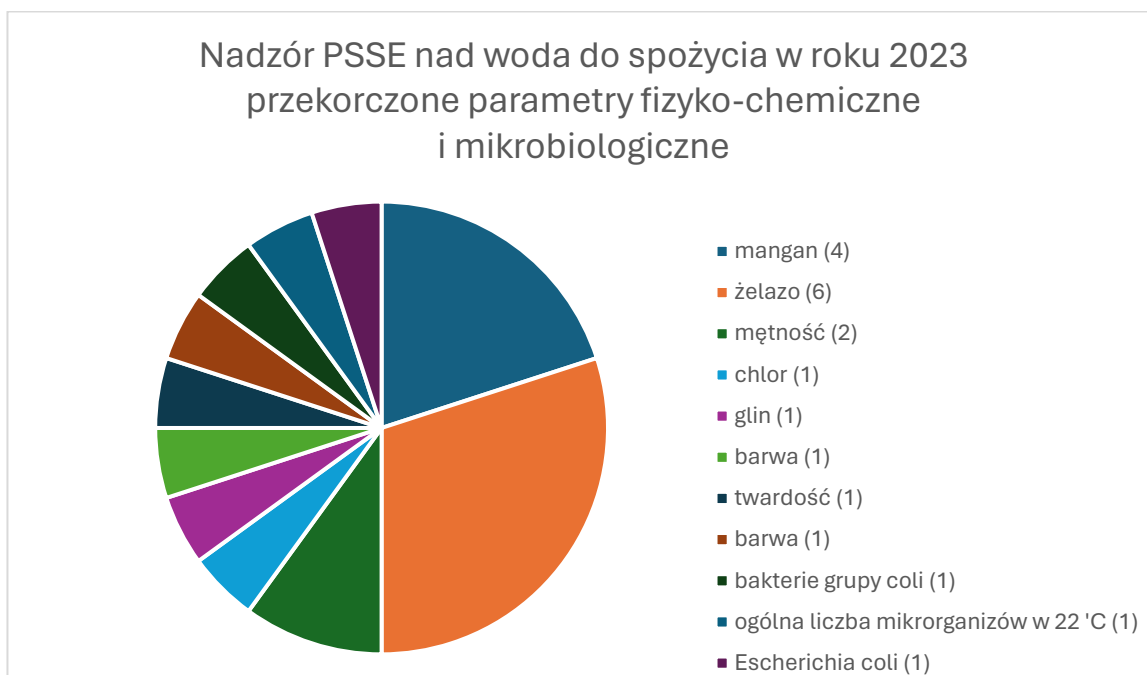
2.1 Ocena jakości wody do spożycia przez ludzi

Na terenie powiatu dzierzoniowskiego funkcjonuje **12 wodociągów** zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę: 5 w mieście i 7 na terenach wiejskich. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dzierżoniowie prowadzi monitoring (kontrolny (A) i przeglądowy(B)) jakości wody dostarczanej przez wodociągi i kontroluje stan sanitarno–techniczny urządzeń wodociągowych i ujęć wody, oraz wydaje oceny jakości wody określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

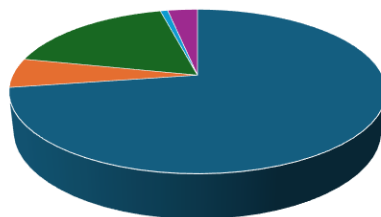
W 2023 r. **pobrano** do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych **188 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Skontrolowano 12 wodociągów** zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Na podstawie prowadzonego monitoringu jakości wody do spożycia (kontrola wewnątrz oraz z nadzoru) w roku 2023 **występowały duże problemy na wodociągu Białobrzezie w Łagiewnikach** z przekroczeniem parametru fizykochemicznego manganu - wystawiono **3 decyzje warunkowe**, obecnie woda spełnia wymagania rozporządzenia.

Skontrolowano 12 z 13 indywidualnych ujęć wody wykorzystywanych do działalności publicznej były to obiekty noclegowe, rozlewnia wody oraz szpital awaryjne źródło wody. Na podstawie prowadzonego monitoringu jakości wody do spożycia (kontrola wewnątrz oraz z nadzoru) w roku 2023 mając na uwadze zdrowie i życie ludzi **zamknięto jedno ujęcie indywidualne** zaopatrujące w wodę obiekt noclegowy, liczne przekroczenia; bakterii grupy coli oraz *Escherichii coli*. **Po zastosowaniu działań naprawczych zarządca obiektu doprowadził wodę do jakości zgodnej z rozporządzeniem.**

W 188 przebadanych próbkach wody do spożycia **w 14 wystąpiły przekroczenia** obowiązujących parametrów. Przekroczenia dotyczyły: manganu (4), żelaza (6), bakterii grupy coli (1), *Escherichia coli* (1), ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C (1), mętność (2), barwa (1), twardość (1), barwa (1), bakterie grupy coli (1), ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C (1), *Escherichia coli* (1).

Liczba przebadanych próbek wody (do spożycia, basenowej, z pływalni oraz ciepłej wody użytkowej) w roku 2023 przez PSSE w Dzierżoniowie

- woda do spożycia (188)
- woda z basenów odkrytych i na pływalniach (15)
- ciepła woda użytkowa w obiektach użyteczności publicznej w kierunku bakterii Legionella sp. (46)
- woda z kąpielisk (2)
- woda z basenów hotelowych i basenu rehabilitacyjnego (8)

2.2 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej w tym kąpielisk

Stan bezpieczeństwa powiatu dzierżoniowskiego w zakresie sekcji higieny komunalnej w 2023 r. oceniono na podstawie **272 kontroli** sanitarnych obiektów użyteczności publicznej i urządzeń wodociągowych oraz **257 badań laboratoryjnych wody** (do spożycia, basenowej i ciepłej wody użytkowej) wykonanych z nadzoru PPIS w Dzierżoniowie. Wystawiono **78 decyzji** administracyjnych, w tym 54 decyzje ekshumacyjne i 19 decyzji płatniczych za stwierdzone nieprawidłowości oraz **44 postanowienia na sprowadzenie zwłok lub szczątków z zagranicy**.

Nadzorem objętych jest **451 obiektów użyteczności publicznej**. W roku 2023 r. kontrolą objęto:

- ustępy publiczne;
- baseny kąpielowe i pływalnie;
- kąpielisko;
- domy opieki społecznej;
- obiekty noclegowe;
- zakłady fryzjerskie,
- kosmetyczne,
- odnowy biologicznej oraz tatuażu;
- środki transportu;
- tereny rekreacyjne;
- obiekty sportowe;
- obiekty kultury;
- stacje paliw;
- wiaty przystankowe;
- pralnie;
- pole biwakowe;

- cmentarze;
- zakłady pogrzebowe.

Stan sanitarno – techniczny oraz czystości i porządku w obiektach bardzo dobry.

2.3 Baseny kryte, odkryte, hotelowe i rehabilitacyjne oraz kąpielisko miejskie

- **Pływalnia „AQUARIUS” w Bielawie** - stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. Na podstawie prowadzonego monitoringu (badań z kontroli wewnętrznej jak i zewnętrznej) jakości wody na pływalni pod względami fizykochemicznym i mikrobiologicznym oceniana jako **nadająca się do kąpeli**. Pobrano z nadzoru **8 próbek wody** z niecek basenowych oraz 4 próbki ciepłej wody w kierunku bakterii Legionella, w żadnej nie wykazano przekroczeń.
- **Pływalnia kryta w Dzierżoniowie** stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. Na podstawie prowadzonego monitoringu (badań z kontroli wewnętrznej jak i zewnętrznej) jakości wody na pływalni pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym oceniana jako **nadająca się do kąpeli**. Pobrano **1 próbkę wody** z niecki basenowej oraz 3 próbki ciepłej wody w kierunku bakterii Legionella, w żadnej nie wykazano przekroczeń.
- **Baseny odkryte: Bielawa ul. Wysoka 1.** Zaplecze sanitarne i teren wokół basenu utrzymane czysto. Pobrano z nadzoru **2 próbki wody** z niecek basenowych. Jakość wody w nieckach pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym w zbadanym zakresie oceniono jako **nadająca się do kąpeli**.
- **Baseny odkryte: Dzierżoniów, ul. Strumykowa 1.** Zaplecze sanitarne i teren wokół basenu utrzymane czysto. Pobrano **2 próbki wody** z niecek basenowych. Jakość wody w nieckach pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym w zbadanym zakresie oceniono jako **nadająca się do kąpeli**. Prowadzone jest postępowanie na basen kąpielowy przy ul. Strumykowej 1 w Dzierżoniowie – decyzja z terminem do 30.06.2024 r. dot. utwardzenia drogi dojazdowej do chlorowni.
- **Baseny odkryte: Pieszycy, ul. Hermana 1.** Zaplecze sanitarne i teren wokół basenu utrzymane czysto. Pobrano **1 próbkę wody** z niecki basenowej. Jakość wody w niecce pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym w zbadanym zakresie oceniono jako **nadająca się do kąpeli**.

W roku 2023 r. były otwarte dwa kąpieliska:

- **Kąpielisko Miejskie „Sudecka Plaża”**- zlokalizowane jest w Bielawie na Jeziorze Bielawskim. Miejsce było odpowiednio wyposażone, oznakowane, ogrodzone. Pobrano z nadzoru do badań próbkę wody, przed rozpoczęciem sezonu, jakość wody odpowiadała warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Zarządca pobierał próbki zgodnie z Harmonogramem ustalonym z PPIS w Dzierżoniowie. W związku z utrzymującymi się wysokimi temperaturami wystąpił zakwit sinic, mając na uwadze ochronę zdrowia ludzkiego kąpielisko zamknięto od 21.08.2023 r. do 31.09.2023 r. (11 dni).
- **Kąpielisko Miejskie „Camping Sudety”**- zlokalizowane jest w Bielawie na Jeziorze Bielawskim. Miejsce było odpowiednio wyposażone, oznakowane, ogrodzone. Pobrano

z nadzoru do badań próbkę wody, przed rozpoczęciem sezonu, jakość wody odpowiadała warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Zarządca pobierał próbki zgodnie z Harmonogramem ustalonym z PPIS w Dzierżoniowie. W związku z utrzymującymi się wysokimi temperaturami wystąpił zakwit sinic, mając na uwadze ochronę zdrowia ludzkiego kąpielisko zamknięto od 18.08.2023 r. do 31.08.2023 r. (14 dni)

- **Baseny hotelowe i basen rehabilitacyjny:** - zlokalizowane w Bielawie, Niemczy, Goli Dzierżoniowskiej i Pieszycach. Pobrano do badania 8 próbek wody. W 1 próbce wykazano przekroczenie parametru; liczba mikroorganizmów w temp. 36 °C. Zarządca basenu podjął działania naprawcze i przedstawił prawidłowy wyniki badania wody.

Zarządcy w/w obiektów stosowali się do harmonogramów badań wody w basenach (kontrola wewnętrzna) uzgodnionymi z PPIS w Dzierżoniowie..

2.4 Legionella

W 2023 roku przebadano instalację ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w obiektach użyteczności publicznej tj. szpital, obiekty noclegowe, siłownię, pływalnię. Pobrano z nadzoru do badań **46 próbek wody**, nie stwierdzono skażenia bakterią z rodzaju *Legionella sp.*

2.5 Wnioski/skargi w sekcji Higieny Komunalnej

W roku 2023 r. wpłynęło 16 wniosków/skarg od mieszkańców powiatu, z których większość została rozpatrzona (11 skarg), część przekazano do załatwienia zgodnie z kompetencjami (5 skarg). Skargi dotyczyły; pogryzienia przez pluskwy w obiekcie noclegowym, złego stanu sanitarnego mieszkań, złego stanu sanitarnego klatki schodowej, odpadnięcia części sufitu na sali zabaw dla dzieci, złego stanu wody w Jeziorze Bielawskim, złego stanu wody na wodociągu Biało-brzezie w Łagiewnikach, hałasu w pomieszczeniu mieszkalnym spowodowanym przez klimatyzatory sklepu znajdującego się pod przedmiotowym mieszkaniem w Piławie Górnej (w postępowaniu zostały zlecone pomiary hałasu w mieszkaniu skarżącego i wyniki pomiarów wskazały, że skarga była bezzasadna).

3. Sekcja Higieny Pracy

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Dzierżoniowie na terenie powiatu dzierżoniowskiego znajduje się **406 zakładów pracy**:

- 99 zakładów pracy, w których występują czynniki rakotwórcze (substancje chemiczne, pył drewna, promieniowanie rentgenowskie, krzemionka krystaliczna-fracja respirabilna)
- 23 zakłady pracy stosujące prekursory narkotyków,
- 37 zakładów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze,
- 33 zakłady wprowadzające do obrotu kosmetyki,
- 117 zakładów, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne,
- 266 zakładów mających obowiązki wynikające z rozporządzenia REACH 57 dystrybutorów, 7 formulatorów i 202 dalszych użytkowników substancji i mieszanin chemicznych).

Sekcja Higieny Pracy w okresie od 01 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku przeprowadziła **łącznie 136 kontroli w 119 zakładach pracy** dotyczących różnych aspektów. W przypadku 29 zakładów stwierdzono uchybienia. Wskutek stwierdzonych uchybień wydano **34 decyzje merytoryczne**, w celu wyegzekwowania usunięcia nieprawidłowości.

3.1 Warunki sanitarno-higieniczne środowisk pracy

W ramach sprawowanego nadzoru nad zakładami pracy przeprowadzono **119 kontroli**. W przypadku **28 zakładów stwierdzono uchybienia** - najczęściej występujące:

- brak badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- zły stan sanitarno-higienicznych pomieszczeń,
- nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego,
- brak stanowiskowych instrukcji bhp,
- brak rejestrów dot. czynników rakotwórczych,
- brak procedur,
- brak wydzielonego i urządzonego pomieszczenia higieniczno-sanitarnego zgodnie obowiązującymi przepisami.

Sekcji Higieny Pracy w ramach prowadzonych kontroli oraz bieżącego nadzoru udzielają informacji dot. pomiaru radonu w miejscu pracy wewnątrz pomieszczeń oraz w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, dla obiektów znajdujących się na parterze lub piwnicy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - art. 23 ustawy Prawo Atomowe (Dz. U. z 2023 r., poz. 1173 z późn. zm.). W dwóch placówkach oświatowych przeprowadzone badania wykazały przekroczenia norm określonych w ww. ustawie, wydano ustne po konsultacji telefonicznej zalecenia na obniżenie poziomu odniesienia dla średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi.

Wyznaczeni pracownicy Sekcji Higieny Pracy prowadzą działania informacyjno-edukacyjne skierowane do obywateli z Ukrainy, dot. warunków higieny pracy i narażenia zawodowego.

3.2 Produkty biobójcze Pracownicy

W ramach sprawowanego nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem produktów biobójczych **przeprowadzono 8 kontroli**, w tym 4 kontrole dotyczyły weryfikacji produktów z grupy repelenty i atraktanty (obiekty handlowe). Uchybień nie stwierdzono, skontrolowane produkty zawierały etykiety i opakowania zgodne z wymogami prawa. Prowadzony jest stały nadzór nad platformami e-commerce dot. weryfikacji sprzedaży na terenie powiatu dzierzoniowskiego produktów biobójczych niespełniających wymogów określonych prawem.

3.3 Produkty kosmetyczne

W ramach sprawowanego nadzoru nad wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych **przeprowadzono 9 kontroli**. Uchybienia stwierdzono w jednym obiekcie handlowym, wydano decyzję merytoryczną w wyniku, której wycofano z obrotu około 200 szt. produktów niespełniających wymogów określonych prawem. (np. produkty zawierające niedozwolone substancje, brak etykiety w języku polskim,).

3.4 Substancje i mieszaniny chemiczne

W ramach sprawowanego nadzoru nad wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych **przeprowadzono 51 kontroli** (w tym 4 kontrole zakładów tatuażu). Uchybienia stwierdzono w 3 zakładach.

3.5 Choroby zawodowe

W okresie od 01 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku **wpłynęło 8 zgłoszeń** w sprawach podejrzeń chorób zawodowych. Przeprowadzono 8 dochodzeń wyjaśniających w sprawach chorób zawodowych. **Wydano 8 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych** dot.: zespół cieśni w obrębie nadgarstka, COVID-19 wywołana wirusem SARS-CoV-2, Borelioza, niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głóśni i trwałą dysfonią, przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki zginacza palca zatrzaskującego.

3.6 Środki zastępcze (dopalacze)

W ramach sprawowanego nadzoru nad zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych – prowadzony jest stały nadzór nad platformami e-commerce dot. weryfikacji sprzedaży na terenie powiatu dzierzoniowskiego produktów mogących stanowić środki zastępcze. **Wspólnie z funkcjonariuszami Policji KPP w Dzierżoniowie przeprowadzono 2 kontrole** dot. pojawienia się w sprzedaży produktów na bazie konopi, zawierających w składzie substancje **THC-P (terahydrokannabiforol) lub HHC-P (heksahydrokannabiforol)**. Wytypowane obiekty poddano kontroli, gdyż istniało podejrzenie, że mogą wprowadzać do obrotu ww. produkty. W trakcie kontroli nie stwierdzono produktów zawierających w składzie THC-P lub HHC-P.

W ramach prowadzonego nadzoru wydano 1 decyzję dot. kosztów poniesionych przez PPIS w Dzierżoniowie w związku z utylizacją środków zastępczych w spalarni odpadów ECO CLEAN Bełchatów. Postępowanie administracyjne ma na celu obciążenie kosztami utylizacji środków zastępczych.

4. Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia

4.1 Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania na terenie powiatu dzierzoniowskiego

Od 01 stycznia do 31 grudnia 2023 r. przeprowadzono **93 kontrole** w placówkach będących pod nadzorem Sekcji Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia. W placówkach skontrolowano m.in. stan sanitarny i techniczny obiektów, certyfikację sprzętu, zasady ergonomii, infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, profilaktyczną opiekę zdrowotną. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa sanitarno-higienicznego. W jednej placówce stwierdzono zły stan techniczny.

Wydano **3 decyzje administracyjne**:

- ✓ jedna dotycząca otwarcia placówki,
- ✓ druga dotycząca przedłużenia terminu wykonania decyzji,

- ✓ trzecia dotyczyła nieprawidłowości dot. stanu technicznego obiektu.

4.2 Wypoczynek dzieci i młodzieży

W roku 2023 r. Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia **skontrolowała 42 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży** (14 turnusów wypoczynku zimowego i 28 turnusów wypoczynku letniego). Wszystkie skontrolowane wypoczynki funkcjonowały zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. Organizatorzy wypoczynku zapewнили uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Podczas kontroli dostarczano organizatorom wypoczynku materiały informacyjne (ulotki, broszury) do wykorzystania w działalności edukacyjno-informacyjnej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz profilaktyki chorób. Przeprowadzono również prelekcje i pogadanki dla uczestników wypoczynku nt. zdrowego odżywiania. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego.

4.3 Interwencje programowe i nieprogramowe

W 2023 roku realizowano na terenie powiatu dzierzoniowskiego następujące interwencje programowe, interwencje nieprogramowe oraz akcje i kampanie prozdrowotne przedstawione w poniższych podrozdziałach.

4.3.1 Interwencje programowe

- **Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV** - program obejmujący następujące obszary działań: zapobieganie zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa oraz zapobieganie zakażeniom HIV wśród osób o zwiększonym poziomie zachowań ryzykownych. Odbiorcami programu są uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz społeczność lokalna. **Program realizują 4 szkoły w powiecie.**
- **Program Edukacyjny „Trzymaj Formę”** - celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. **Program realizuje 8 szkół podstawowych w powiecie.**
- **„Bieg po zdrowie”** - program edukacji antynikotynowej. Został przygotowany przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z ekspertami z dziedziny psychologii. Odbiorcami programu są uczniowie IV klas szkoły podstawowej (9-10 lat) oraz ich nauczyciele i rodzice. Celem tego projektu edukacyjnego jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnianie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. **Program realizują 3 szkoły podstawowe.**
- **Program „ARS, czyli jak dbać o miłość”**- jego celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców. Program ma wzbudzić u młodzieży refleksję nad ważnymi dla nich wartościami. **Program realizują 2 szkoły w powiecie.**
- **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** - ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli. Jego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Odbiorcami programu są nie tylko dzieci w wieku 5-6 lat, ale również ich rodzice i opiekunowie. **Program realizuje 7 przedszkoli w powiecie.**

4.3.2 Interwencje nieprogramowe

- **Światowy Dzień Seniora** – w ramach tej interwencji przy współudziale ratownika medycznego i przedstawiciela Polskiego Czerwonego Krzyża w dniu 30.09.2023 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie aktywnie uczestniczyli w senioraliach w Bielawie. W ramach obchodów przeprowadzano pomiar ciśnienia tętniczego krwi, pomiar cukru we krwi oraz pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Prowadzono również dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych.
- **Akcja letnia** - jej celem jest edukacja na temat bezpieczeństwa osób przebywających na wakacjach, popularyzacja wiedzy nt. właściwych i bezpiecznych zachowań w miejscach publicznych, lasach i nad wodą. Uświadomienie ryzykownych zachowań w czasie kąpieli wodnych i słonecznych. ale także zmniejszenie ryzyka zagrożeń zdrowotnych w okresie letnim. Adresaci akcji to społeczność lokalna, dzieci i młodzież oraz ich opiekunowie, pracownicy ochrony zdrowia.
- **Akcja zimowa** - jej celem jest zmniejszenie ryzyka zagrożeń zdrowotnych w okresie zimowym. W szczególności profilaktyka grypy, zatruc pokarmowych (choroby brudnych rąk), zdrowe odżywianie, profilaktyka wszawicy, profilaktyka meningokoków. Adresaci akcji to społeczność lokalna, dzieci i młodzież oraz ich opiekunowie, pracownicy ochrony zdrowia. W ramach akcji przeprowadzono naradę z pielęgniarkami szkolnymi oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych. W listopadzie 2023 r. odbył się Konkurs plastyczny pt. Kropla krwi ratuje życie dla uczniów szkół podstawowych organizowany przez Polski Czerwony Krzyż we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Dzierżoniowie. Pracownicy PSSE przeprowadzili 8 prelekcji dla uczniów szkół podstawowych i uczestników wycieczki zimowego nt. uzależnień i zdrowego odżywiania.
- **Światowy Dzień Zdrowia** – w ramach tej interwencji przeprowadzono 4 prelekcje dla uczniów szkół podstawowych nt. na temat promocji zdrowego stylu życia. Prowadzono również dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych. W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia pracownicy PSSE w Dzierżoniowie wzięli udział we wręczaniu stypendiów sportowych Wójta Gminy Dzierżoniów. Podczas uroczystości pracownik PSSE w wystąpieniu przybliżył temat profilaktyki zdrowotnej.
- **Światowy Dzień bez Tytoniu i Światowy Dzień Rzucania Palenia** - celem działań jest profilaktyka palenia tytoniu. Odbiorcami interwencji nieprogramowej są uczniowie szkół oraz społeczność lokalna. We współpracy ze Szkołą Podstawową nr 4 w Bielawie zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny połączony z pomiarem tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Umieszczono na stronie internetowej PSSE informacje dot. „Światowego Dnia Bez Tytoniu”. Przeprowadzono 3 prelekcje dla uczniów szkół podstawowych. Prowadzono również dystrybucję materiałów edukacyjnych do niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.

5. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności

5.1 Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Głównym celem działania sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia jest nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu. Zadanie to realizowane jest poprzez prowadzenie urzędowych kontroli żywności .

Poniższa tabela przedstawia dane statystyczne związane z nadzorem prowadzonym przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności.

Liczba obiektów pod nadzorem na koniec 2023 r.	1239
Liczba przeprowadzonych kontroli	678
Liczba skontrolowanych obiektów	517
Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	169
Liczba wydanych decyzji merytorycznych	367
Liczba wydanych decyzji zatwierdzających	65
Liczba decyzji wykreślających obiekt z rejestru zakładów	99
Liczba decyzji nakazujących niezwłoczne unieruchomienie zakładu	3
Liczba decyzji płatniczych	346
Liczba nałożonych mandatów	116
- na kwotę	30 350 zł

W trakcie kontroli zakładów, w których prowadzone jest smażenie w głębokim tłuszczu (piekarnie, ciastkarnie, zakłady żywienia) oceniano stopień zużycia tłuszczu smaźalniczego przy użyciu „Oleo-testu”. W roku 2023 przeprowadzono 48 ocen – 42 oceny w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, w tym 12 w zakładach małej gastronomii oraz 2 oceny w ciastkarniach i 2 oceny w piekarniach. Nieprawidłową jakość tłuszczu stwierdzono w przypadku 2 oznaczeń przeprowadzonych w zakładach żywienia zbiorowego otwartego. Tłuszcz o niewłaściwej jakości został usunięty w trakcie trwania kontroli i wymieniony na nowy.

Podczas kontroli sklepów, w tym super i hipermarketów, szczególną uwagę zwracano na identyfikowalność wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, w szczególności pochodzących z Ukrainy; warunków sprzedaży żywności nietrwałej mikrobiologicznie; zachowanie łańcucha chłodniczego; postępowanie z odpadami; zabezpieczenie przed szkodnikami; warunki sprzedaży środków spożywczych; przestrzeganie terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości; warunki przechowywania wód butelkowanych oraz napojów.

W przypadku sprzedaży produktów nieopakowanych zwracano uwagę na prawidłowy sposób informowania klientów o obowiązkowych informacjach dotyczących środków spożywczych sprzedawanych luzem, m.in. o składnikach i alergenach w nich zawartych, producencie, kraju pochodzenia owoców, warzyw i mięsa, masie netto oraz informacji o tym, czy pieczywo wyprodukowano z ciasta głęboko mrożonego. Podczas kontroli sprawdzano dokumentację towarzyszącą dostawom jaj oraz dotyczącą mięsa i wyrobów mięsnych tj. znakowanie oraz udokumentowanie pochodzenia tych produktów, a także terminy ważności i sposób postępowania z produktami wycofanymi z obrotu. W trakcie kontroli kompleksowych każdorazowo dokonywano oceny ruchu żywności wprowadzanej do obrotu.

Podczas kontroli w kioskach zlokalizowanych na terenie szkół szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie wymagań dotyczących wprowadzania do obrotu środków spożywczych zgodnie

z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W jednym sklepiku szkolnym stwierdzono wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niezgodnych z w/w rozporządzeniem. W związku z tym PPIS w Dzierżoniowie wystosował do DPWIS we Wrocławiu wniosek o nałożenie kary pieniężnej na przedmiotowy sklepik zgodnie z art. 103 ustawy ust.1 pkt 8 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2023 r. poz. 1448). DPWIS we Wrocławiu nałożył 1 karę pieniężną w wysokości 1000 zł.

Podczas kontroli zakładów żywienia zbiorowego szczególną uwagę zwracano na identyfikowalność surowców pochodzenia zwierzęcego - mięsa i jaj, warunki magazynowania żywności, warunki dostaw żywności, respektowanie zakazu palenia wyrobów tytoniowych (w przypadku zakładów żywienia zbiorowego otwartego), postępowanie z odpadami, w tym kategorii 3 oraz z odpadami pokonsumpcyjnymi, prawidłowość stosowania opakowań jednorazowego użytku oraz sposób informowania konsumentów o środkach spożywczych nieopakowanych zgodnie z §19 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych.

Ponadto podczas kontroli jednostek systemów oświaty sprawdzano, czy respektowane jest Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie surowców stosowanych do produkcji posiłków.

W 32 zakładach dokonano oceny jakościowej żywienia na podstawie jadłospisów, a w 2 przeprowadzono teoretyczną ocenę żywienia przy użyciu programu komputerowego WIKT 3.0 na podstawie jadłospisów i raportów magazynowych z dekady. Stwierdzone niezgodności dotyczyły najczęściej układania jadłospisów tj. zbyt małej ilości owoców i warzyw; braku porcji ryby przynajmniej raz w tygodniu; zbyt małej ilości pieczywa i/lub przetworów zbożowych pochodzących z pełnego przemiału zbóż. W przypadku stwierdzenia niezgodności wystosowane były pisma do Strony, w których szczegółowo były opisywane stwierdzone niezgodności, dodatkowe wskazówki, zalecenia mające na celu poprawę jakości żywienia, a także zobowiązujące Stronę do podjęcia działań naprawczych i poinformowania PPIS w Dzierżoniowie o podjętych działaniach. W związku z powyższym zakłady po wdrożeniu działań naprawczych przy planowaniu jadłospisu dostarczały do siedziby PSSE w Dzierżoniowie jadłospisy uwzględniające zalecenia, które podlegały ponownej ocenie. Łącznie w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego dokonano oceny 50 jadłospisów dekadowych.

W 2023 roku **rażące naruszenie wymagań sanitarnych** stwierdzono w **11 zakładach** nadzorowanych przez tutejszą stację. Do najczęstszych nieprawidłowości należało:

- brak bieżącej ciepłej i zimnej wody w zakładzie,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny zakładu,

- niewłaściwe warunki magazynowania surowców,
- wprowadzanie do obrotu lub stosowania w zakładzie środków spożywczych przeterminowanych i bez oznakowania,
- brak oświetlenia w części pomieszczeń w zakładzie,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników,
- brak zapisów wynikających z opracowanych instrukcji,
- braki w dokumentacji GHP, GMP i HACCP,
- przechowywanie zbędnego sprzętu w zakładzie,
- obecność szkodników w zakładzie,
- nie przestrzeganie procedury znakowania produktów rozważanych (wędlin, serów, mięsa świeżego) datą i godziną otwarcia,
- wykorzystywanie pomieszczeń niezgodnie z ich przeznaczeniem,
- przekroczenie w wodzie najwyższych dopuszczalnych wartości wskaźników bakteriologicznych tj. liczby bakterii grupy coli w 100 ml wody.

W 2023 r. zgodnie z planem pobierania próbek do badania w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w 2023 roku pobrano do badania **łącznie 183 próbki** oraz **3 próbki** pobrane **dotatkowo na znakowanie**, **5 próbek lodów** z automatu do badania mikrobiologicznego, **1 dodatkową próbkę** w ramach kontroli RHD w kierunku **zawartości metali**, **1 dodatkową próbkę** produktów pochodzących z **Ukrainy** do badania w kierunku pozostałości **pestycydów**, **1 dodatkową próbkę** w ramach kontroli wspólnych z **PIORIN** do badania w kierunku pozostałości **pestycydów**. Z w/w pobranych próbek 192 stanowiły środki spożywcze, a 2 próbki to materiały i wyroby do kontaktu z żywnością. W 2023 r. **132 próbki oceniono pod względem znakowania** tj.:

- ✓ 7 próbek suplementów diety,
- ✓ 9 próbek środków spożywczych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci,
- ✓ 106 próbek środków spożywczych ogólnego spożycia.

Próbki zbadano w następujących w kierunkach: migracji globalnej metali ciężkich, zawartości kwasów tłuszczowych nasyconych, zawartości kwasu erukowego, mikrobiologii, alkaloidów tropanowych, metali, pestycydów, antybiotykooporności, substancji dodatkowych, napromieniania, WWA, mikotoksyn, migracji specyficznej ołowiu i kadmu, azotanów, kryteriów czystości, skażeń promieniotwórczych, migracji specyficznej formaldehydu, histaminy, zawartości witamin i składników mineralnych oraz znakowania.

Zakwestionowano dwie próbki suplementów diety:

- ✓ jedną ze względu na nieprawidłowe oznakowanie, w związku z czym wystosowano pismo z informacją do stacji, na terenie której znajduje się producent kwestionowanego suplementu diety;
- ✓ drugą ze względu na zaniżoną zawartość witaminy D, w związku z czym wystosowano pismo informujące o zaistniałej sytuacji do producenta zakwestionowanego suplementu diety oraz do PSSE w Dębicy ze względu na miejsce prowadzenia działalności przez producenta.

W 2023 roku w ramach nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi dla określonych grup oraz żywnością wzbogacaną wprowadzaną do obrotu przez Internet **przeprowadzono ocenę prezentacji i reklamy łącznie 11 suplementów diety.**

W wyniku oceny prezentacji i reklamy w przypadku 9 prezentacji nie stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do obowiązujących przepisów. Zakwestionowano 2 prezentacje suplementów diety. Obie aukcje prowadzone były przez tego samego przedsiębiorcę z terenu powiatu dzierzoniowskiego, w związku z czym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dzierżoniowie wszczął postępowanie administracyjne w tym zakresie. Strona złożyła pismo z wyjaśnieniami dotyczące ocenionych prezentacji i reklamy na stronie internetowej. Biorąc pod uwagę wyjaśnienia Strony oraz przedstawione dokumenty przeprowadzono ponowną ocenę prezentacji i reklamy przedmiotowych suplementów diety, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawa. Postępowanie administracyjne umorzono.

Sekcja BŻ każdorazowo po otrzymaniu zgłoszenia w ramach systemu **RASFF** podejmuje działania na terenie powiatu dzierzoniowskiego mające na celu wycofanie niebezpiecznych środków spożywczych lub przedmiotów użytku z obrotu. W 2023 roku do PSSE w Dzierżoniowie wpłynęło łącznie **27 powiadomień alarmowych i informacyjnych** dotyczących środków spożywczych i przedmiotów użytku.

W 2023 r. roku do tutejszej PSSE wpłynęło **28** informacji związanych z **wniosekami ludności**, w tym:

- jeden przesłany przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego we Wrocławiu,
- pięć przesłanych przez Główny Inspektorat Sanitarny we Warszawie,
- trzy przesłane przez Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu,
- jeden przesłany przez Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych we Wrocławiu i jeden przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głogowie.

Z w/w wniosków **10 było zasadnych**. W większości wnioski przesyłane były do stacji drogą mailową bez podania wymaganych danych adresowych. W takich przypadkach wystosowywano pisma o uzupełnienie danych. W sytuacji, kiedy wnioskodawca uzupełnił wymagane dane adresowe w każdym przypadku był informowany pisemnie o wynikach kontroli. Ponadto o wynikach kontroli były informowane organy, które przekazywały wnioski do PSSE w Dzierżoniowie. Zgłoszenia dotyczyły m.in.:

- niewłaściwej jakości wydawanych posiłków dla dzieci szkolnych, niewłaściwego przechowywania próbek pokarmowych, braku umów w zakresie usuwania odpadów, w tym pokonsumpcyjnych, zużytego tłuszczu, zgłoszenia środka transportu do przewozu posiłków;
- niewłaściwej jakości żywienia w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym;
- sprzedaży pieczywa nieopakowanego przez personel bez rękawiczek jednorazowych w sklepie przy piekarni;
- niewłaściwych warunków sanitarnych w jakich odbywają się imprezy okolicznościowe na sali weselnej;
- sprzedaży suplementu diety z niedozwoloną substancją w sklepie z suplementami;

- sprzedaży zepsutych kabanosów w sklepie spożywczym;
- sprzedaży pączków w niewłaściwych warunkach w szkole podstawowej przez dzieci;
- wydawania dzieciom niewłaściwej jakości produktów do jedzenia, nieprzestrzegania zasad higieny w stołówce szkoły podstawowej oraz braku orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników;
- nieprawidłowości przy przygotowywaniu i wydawaniu posiłków w restauracji, wykorzystywaniu do produkcji nieświeżego mięsa i wędlin, nieprawidłowych warunków rozmrażania mięsa, bardzo długiego okresu przechowywania mrożonego mięsa, fałszowaniu dat ważności;
- sprzedaży babeczek bez zachowania zasad higieny przez dzieci w szkole podstawowej;
- niewłaściwej jakości mięsa, wędlin i serów oferowanych do sprzedaży tj. po dacie ważności, nieświeżych, z przemetkowaną datą ważności w sklepie;
- niewłaściwych warunków przygotowywania langoszy, smażenia na starym tłuszczu, bez zachowania higieny rąk, czystości i porządku przy produkcji;
- nieprzestrzeganiu zasad higieny przy sprzedaży środków spożywczych, niewłaściwej jakości oferowanej do sprzedaży żywności w sklepie spożywczym;
- legalności produkcji wyrobów garmażeryjnych w kuchni domowej;
- braku koszy na śmieci przed lokalem gastronomicznym, nieporządku wokół zakładu, braku odpowiedniej wentylacji;
- wprowadzania do obrotu przeterminowanych środków spożywczych;
- nieprawidłowego znakowania wody źródlanej oraz wątpliwości co do miejsca pochodzenia wody;
- nieprawidłowych warunków sprzedaży truskawek, złego przechowywania owoców i warzyw na stoiskach zlokalizowanych na placach i ulicach;
- niewłaściwej jakości mięsa oferowanego do sprzedaży;
- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w przyczepie gastronomicznej;
- nieprawidłowych warunków przechowywania żywności wymagającej warunków chłodniczych.

We wszystkich przypadkach na osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandaty karne oraz wszczynano postępowanie administracyjne.

Ponadto w 2023 r. dokonywane były telefoniczne zgłoszenia anonimowe dotyczące:

- braku do wglądu jadłospisów z wykazem składników w przedszkolu;
- przeterminowanych środków spożywczych wprowadzanych do obrotu;
- niewłaściwej wentylacji w zakładzie gastronomicznym, braku pojemników na odpady, braku porządku wokół zakładu;
- niewłaściwego stanu sanitarnego w sklepie;
- niewłaściwej jakości zdrowotnej gotowych potraw;
- obecności szkodników w sklepie;
- złego przechowywania odpadów komunalnych i żywnościowych;
- obecności larw owadów w cukierkach.

We wszystkich przypadkach, gdzie zgłoszenie zostało potwierdzone na osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandaty karne oraz wszczynano postępowanie administracyjne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Dzierżoniowie
Halina Mądra

(pismo wydane w postaci elektronicznej, podpisane
kwalifikowanym podpisem elektronicznym)